

KATONA JÓZSEF

Családok részvétele az I. világháborúban

A szerző családjából, a Kmetykó családból tizenkét gyerek közül négyen vonultak be a Nagy Háborúba, melyből többszörös sebesülést követően csodával határosan mind a négyen hazatértek. Írásos dokumentumaikat, melyeket szüleiknek küldöttek, a szerző könyv formájában foglalta össze abból a célból, hogy példát mutassanak a mai ifjuságnak, hiszen a nehéz körülményeknél a pusztulást jelentő háború sokkal rosszabb. Az I. világháborúban szolgálatot teljesített felmenőiről a szerző vázlatos ismertetést ad könyve alapján.

A NAGYAPA

Atyai nagyapám, DR. KATONA JÓZSEF (/1865-1920/ KMETYKÓ JÓZSEF) a felvidéki Alsódraskócon született KMETYKÓ PÁL jegyző gyermekeként. A szülők tizenkét gyermeket neveltek. József az orvosi egyetemet végezte el és Budapesten élt családjával haláláig, a IX. kerület, a Ferencváros tiszti főorvosaként. Vezetécknevét – egyedülként a családból – a millennium évében Kmetykóról Katonára változtatta. Négy gyermeke közül fiai, István és József az orvosi, lányai, Ilona és Margit a pedagógusi hivatást választották.

Frontszolgálatára Katona dr. Észak-Olaszországban a 38. honvéd gyaloghadosztály tagjaként, kórházparancsnokként dolgozott. Hazatérve is gyógyította a rászorulókat a Schöpf-Mérei Ágost Kórházban, amelyet hadi kórháznak rendeztek be. Háborús érdemeit Szalvátor főherceg 1916-ban a Vöröskereszt II. osztályú „díszjelvény hadiékítményekkel” kitüntetéssel ismerte el. Sok gyermekről álmodott, dyphtheria által okozott szívprobléma vitte el fiatalon.

A NAGYAPA ÖCCSE

DR KMETYKÓ PÁL (1874-1940) az orvosi egyetemet szintén Budapesten végezte 1905-1921 között. Bodajkon, Suron, 1923-tól Fehérvárcsurgón volt körorvos. Az első világháborúba 1914-ben vonult be, s a 17. honvéd gyalogezredben a szerb, a román és az olasz fronton teljesített szolgálatot, majd főorvosként szerelt le. Érdemeiért a Signum Laudis Koronás Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült és a Károly Csapatkereszt viselésére is jogot szerzett. Hazatérését követően GRÓF KÁROLYI JÓZSEF uradalmi orvosa is volt Fehérvárcsurgón, ahol az uradalom és a grófi család minden ellátásra szoruló tagját kezelte. Néhány tárgyi emlék bizonyítja a grófi család nagyvonalúságát, akik barátságukkal is kitüntették, és megbecsülték a több szakvizsgával rendelkező, a kastélyban lakó orvosukat. A család leszármazottja a 2010-ben gyönyörűen helyreállított kastélyban folytatott beszélgetés során még emlékezett rá a szülők elmondásából.

A NAGYBÁCSI

A szerző atyai nagybátyja, DR. KMETYKÓ KÁROLY (1875-1948), a későbbi nyitrai érsek is kivette részét a háborúból, ahol tábori lelkeszként szolgált. Püspökké 1921-ben szentelték, érseki kine-

vezésére 1943-ban került sor. Ezek az évek nem kedveztek a papi hivatást gyakorló egyházi személyeknek. A későbbi érsek tanulmányait Budapesten és Nyitrán végezte, s a nagy reform-pápa, XIII. Leó hatása alá került. A Szlovák Nemzeti Tanács tagjaként pályafutása során több templomot épített, számos teológiai könyvet írt. Életét a nyitrai székesegyház 1948-as kirablása megtörte, és még abban az évben elhunyt.

A NAGYNÉNI

Kmetykó Bonifácia (1881-1950?) irgalmas rendi ápolónővér, aki a Szent Vincéről elnevezett ápolórendben dolgozott. Ott végzett munkásságának 50. évfordulójára szlovák nyelven írt emléklappal jutalmazták, 70 éves kora körül hunyt el. A Nagy Háborúban mozgó kórházakban gyámolította a rászorulókat.

Mindezek a történetek mutatják, hogy a család tagjainak példamutatása hogyan hat a későbbi nemzedékekre.

A szerző címe:

Dr. Katona József főorvos

e-mail: jozsef.katona@mail.janoskorhaz.hu